

BISDOM ROTTERDAM

MAGAZINE | APRIL 2015

De heilige Laurentius

Kijken met de ogen van het geloof

Waarde € 2,00

Theologie studeren in Utrecht of Tilburg

Onze afgestudeerde theologen leveren een wezenlijke bijdrage aan de Kerk. Zij zijn aan het werk in het parochiepastoraat, de geestelijke verzorging of het onderwijs.

Kijk voor meer informatie op: TILBURGUNIVERSITY.EDU/STUDEER-THEOLOGIE

School of Catholic Theology

Kwetsbare jeugdigen en ouderen in Rotterdam verdienen onze steun

Sint Laurensfonds wil graag dat kwetsbare jeugdigen en ouderen in Rotterdam kunnen (blijven) meedoen in de maatschappij.

Zet u zich met uw organisatie of parochie in voor kwetsbare jeugdigen en/of ouderen en heeft u ondersteuning nodig voor uw activiteiten of projecten?

Mogelijk komt u in aanmerking voor een financiële bijdrage van Sint Laurensfonds.

Kijk op onze website voor meer informatie over ons fonds en onze werkwijze: www.sintlaurensfonds.nl

Bisdom Rotterdam

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Rotterdam. Het verschijnt als eenmalige uitgave bij gelegenheid van het Laurentiusjaar.

Dit blad werd gemaakt in opdracht van de Bisdomstaf.

Eindredactie
Daphne van Roosendaal

Adres redactie
Bisdom Rotterdam
Koningin Emmaplein 3
3016 AA Rotterdam
T: 010 281 51 71
E: bureau@bisdomrotterdam.nl

Advertentieverkoop
Borgerpark Media
E: info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk
brainstorm en concept, Breda

Foto voorzijde:
J. Wouters

IN DEZE UITGAVE

4 |
Laurentius en ons dienstwerk

6 |
Dan moet u maar met weinig mensen luisteren

9 |
Méér dan een overboeking

STRIPKATERN |
De laatste dagen van Laurentius

14 |
Wat liefde is

18 |
Op 'mini-stage' bij de zusters

- 8 | Nieuwe impulsen voor geldwerving
- 10 | De tafel van de armen
- 12 | DCI steunt diaconale projecten
- 13 | Sint Laurensfonds voor kwetsbare jeugd en ouderen
- 16 | Doen wat Jezus ons heeft voorgedaan
- 20 | Matteüs 25 en de naastenliefde
- 22 | Opmaat tot 60 jaar bisdom Rotterdam

VAN DE REDACTIE

De heilige diaken Laurentius is patroonheilige van het bisdom Rotterdam. Het bisdom viert een Laurentiusjaar van 15 november 2014 tot 2 februari 2016, als het bisdom zestig jaar bestaat. Het Laurentiusjaar is een vervolg op het Jaar van het Geloof (2012-2013) en het Jaar van Daden van Liefde (2013-2014).

In het leven van Laurentius komen geloof en liefde heel concreet bij elkaar.

Laurentius laat zien dat geloof in de Heer en zorg voor de naaste één opdracht is. Mgr. Van den Hende: "Een betere opmaat tot 60 jaar bisdom Rotterdam in 2016 kunnen we eigenlijk niet hebben."

Dit Magazine gaat over Laurentius, kijken met de ogen van het geloof en concrete dienst aan de naaste door inzameling en verdeling van voedsel, geld en goederen. Op de middenpagina's is een stripkatern opgenomen over de laatste dagen van Laurentius.

Mgr. Van den Hende: "De heilige Laurentius herinnert ons er steeds opnieuw aan dat diaconie, geworteld in Christus, een levende opdracht moet blijven. We kunnen er op toezien of we werkelijk in dat voetspoor verder gaan. We moeten bidden, verkondigen en liturgie vieren én we moeten zorgen voor een netwerk van liefde, dat mensen in aanraking brengt met de liefde van Christus. Als we op die manier verder kunnen gaan, dan kan dat zelfs bij kerkelijke krimpscenario's niet zonder vrucht blijven."

LAURENTIUS EN ONS DIENSTWERK

De heilige diaken Laurentius (225-258) is patroonheilige van het bisdom Rotterdam. Hij werd geboren in Spanje en kwam als migrant naar Rome, waar hij onder paus Sixtus II werkte als diaken. Er waren zeven diakens in Rome voor zeven regio's om op een goede manier de armen en de weduwen en wezen nabij te zijn in de grote stad. Laurentius was de 'eerste' onder de diakens. In het Nieuwe Testament wordt al geschreven over de aanstelling van diakens. De apostelen legden hun na gebed de handen op voor de dienst van de ondersteuning (Handelingen 6, 1-6). Letterlijk staat er in het Grieks 'de dienst van de tafels'. Dat betreft de tafels van de armen en de kleinen en het verdelen van de goederen naar ieders behoefte (Handelingen 2, 42-46; Handelingen 4, 32-35). De diakens werden er specifiek voor aangesteld, maar diaconie was een verantwoordelijkheid voor de gehele gemeenschap. Ook was het takenpakket van de diakens breder dan de diaconie. In het boek Handelingen lezen we dat diakens preekten en ook doopten (Handelingen 6, 8; Handelingen 8, 5).

Dienaar zijn

Het woord 'diakonos' betekent allereerst (tafel)dienaar. Dat kan iemand zijn die eten aanraagt, maar het kan ook iemand zijn die een scherp oog heeft voor wie genoeg te eten heeft en wie niet. De tafeldienaar van de armen is een dienaar in Christus' Naam. Een bijzondere tekst over dienstbaarheid in dit verband is Matteüs 20, 26-27: "wie onder u groot wil worden, moet dienaar (diakonos) van u zijn en wie de eerste wil zijn, moet slaaf van u wezen." We komen het woord 'dienen' in het Nieuwe Testament vaak tegen.

Christus zegt: "De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen" (Matteüs 20, 28). En bij het Laatste Avondmaal geeft Johannes aan dat de Heer een slavendienst verrichtte, de voeten van de leerlingen waste en als leraar dienaar was. "Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat gij zoudt doen zoals Ik u gedaan heb," zegt Jezus (Johannes 13, 15). In de Goede Week lezen we over de instelling van de eucharistie én over de instelling van de voetwassing. Dienaar zijn is belangrijk als je Jezus wil navolgen.

In de iconografie wordt Laurentius vaak afgebeeld met een kelk en een geldbuidel. Dat laat hem zien als diaken die aan de tafel van de Heer dient en het geld beheert. Daarmee is aangegeven dat de eucharistie leidt tot naastenliefde en niet volledig is zonder liefdewerken. Laurentius ondervindt in de eucharistie wat de liefde van Christus betekent, en deelt deze liefde met de armen.

De schatten van de Kerk

Laurentius sterft de marteldood in 258 in Rome. Toen de bisschop van Rome in de catacomben de liturgie vierde, werd hij met enkele diakens overvallen en gearresteerd door soldaten van de keizer. Het verhaal zegt, dat toen bisschop Sixtus werd afgevoerd hij tegen Laurentius zei: "Zorg alsjeblieft voor de schatten van de Kerk en over drie dagen zul jij me volgen." De soldaten hebben dat 'schatten van de Kerk' opgevat als belangrijke informatie voor de keizer. Ze hebben Laurentius laten leven om die schatten over te dragen. Laurentius brengt de keizer uiteindelijk andere schatten dan verwacht. Want in plaats van geld verzamelt hij de armen en zegt: "Zie hier de schatten van de Kerk."

Getuigenis van liefde

Daarna werd ook Laurentius gedood. Hij heeft het getuigenis afgelegd dat de mensen die klein zijn, kostbaar zijn in Gods ogen. "Al wat gij gedaan hebt voor een van de geringsten van mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan" (Matteüs 25, 45). Zo is de dienst aan de armen geen taak die 'erbij' komt, maar iets dat hoort bij de verkondiging van het evangelie, bij de opdracht als Kerk.

Het martelaarschap, waar Laurentius van getuigt, is een martelaarschap, waarin je jezelf geeft, zoals Jezus zichzelf geeft. Het is een getuigenis van liefde in Christus' Naam tot het uiterste toe. Elk jaar op 10 augustus viert de Kerk de feestdag van Laurentius. Het evangelie dat bij deze dag hoort, is Johannes 12, 24-26 over de graankorrel die in de aarde valt en sterft en zo vrucht voortbrengt.

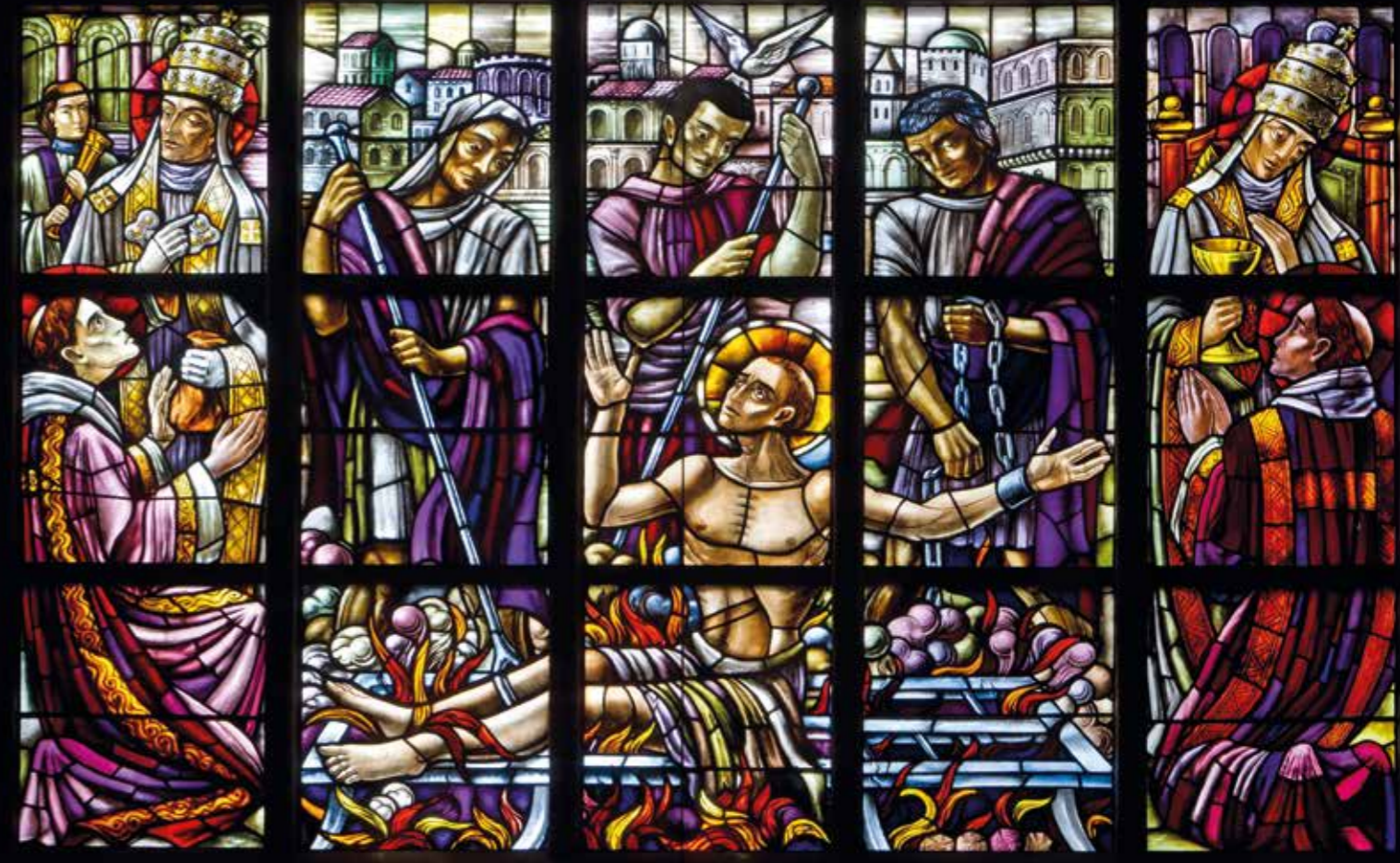
De heilige Laurentius herinnert ons er steeds opnieuw aan dat diaconie, geworteld in Christus, een levende opdracht moet blijven. We kunnen er op toezien of we werkelijk in dat voetspoor verder gaan. We moeten bidden, verkondigen en liturgie vieren én we moeten zorgen voor een netwerk van liefde, dat mensen in aanraking brengt met de liefde van Christus. Als we op die manier verder kunnen gaan, dan kan dat zelfs bij kerkelijke krimpsenario's niet zonder vrucht blijven.

+ J. van den Hende

Dit is een ingekorte versie van de inleiding van de bisschop over Laurentius die is uitgegeven als brochure en is gepubliceerd op www.bisdomrotterdam.nl

DAN MOET U MAAR MET WEINIG MENSEN LUISTEREN

Het Laurentiusraam in de kathedraal HH. Laurentius en Elisabeth in Rotterdam. Links overhandigt de bisschop Laurentius de geldbuidel. Rechts ontvangt Laurentius de kelk. Op de achtergrond is de stad Rome zichtbaar. (Foto: P. van Mulken)

Over het leven van Laurentius (ca. 225-258) is weinig bekend. Vanwege zijn levenseinde bleef de plaats van zijn graf aan de Via Tiburtina bekend aan de christelijke gemeenschap. We weten dat de plek al in de eerste helft van de vierde eeuw door pelgrims werd bezocht. Keizer Constantijn (ca 280-337) liet er een basilica bouwen, die later werd uitgebreid. Deze 'San Lorenzo fuori le mura' behoort nog steeds tot de zeven pelgrims- en vijf hoofdkerken van Rome.

De oudste literaire gegevens over Laurentius dateren van de vierde eeuw. De oudste bron is een soort martelarenlijst, het zogeheten Martyrologium Hieronymianum. Verder reikt Ambrosius (340-397), de bekende bisschop van Milaan, wat informatie aan. Waarschijnlijk heeft hij de christelijke dichter Prudentius (348-413) beïnvloed. Deze wijdde aan Laurentius een lange hymne. Het is aannemelijk dat beide schrijvers voor hun gegevens over Laurentius een oudere literaire bron hebben gebruikt. En op hun beurt hebben beiden de bekendste kerkvader van het westers christendom Augustinus (354-430) beïnvloed.

Hij was bisschop in het Noord-Afrikaanse Hippo Regius vanaf 395 tot aan zijn dood.

Laurentius in het leven van Augustinus

Van Augustinus zijn zes, misschien zelfs zeven preken bewaard die hij op de feestdag van Laurentius, 10 augustus, heeft gehouden. Vermoedelijk was Laurentius in Augustinus' tijd in Noord-Afrika nog weinig bekend. In twee preken beklagt de predikant zich tenminste over het kleine aantal aanwezigen tijdens de gedachtenisviering: "Iedereen heeft weet van het martelaarschap van de heilige Laurentius, althans in Rome. Hier niet: uw opkomst is maar klein, moet ik vaststellen. [...] Waarom deze stad er tot nu toe geen weet van heeft, begrijp ik niet. Daarom moet u maar met weinig mensen naar weinig luisteren" (Sermo (s.) 303,1). Het is onbekend waar Augustinus deze preek hield, al zijn er aanwijzingen dat de toespraak aan het einde van zijn leven gedateerd moet worden.

In de grote Noord-Afrikaanse havenstad Carthago was men blijkbaar evenmin enthousiast over de martelaar uit Rome. Op 10 augustus 401 merkte Augustinus

als gastpredikant teleurgesteld op: "De mensen hier in de kerk hebben zo weinig belangstelling dat ik net zo goed niet kan preken, maar uit eerbied voor de martelaar wil ik het wel doen" (s. 305A,1). De verzuchtingen van Augustinus worden archeologisch bevestigd: de hoogachting voor Laurentius komt in Noord-Afrika pas op gang in de loop van de vijfde en zesde eeuw.

Augustinus kan medeverantwoordelijk zijn geweest voor die toename in devotie voor heiligen van overzee. In de Carthaagse preek lijkt eigen ervaring te klinken wanneer hij opmerkt: "In Rome is nu een bijzondere feestdag aangebroken die met de opkomst van veel mensen wordt gevierd" (s. 305A,1). Augustinus verbleef daar twee periodes: in 383-384 was hij er werkzaam als leraar in de retorica. De 29-jarige had zich toen niet verbonden met het katholieke christendom en het is de vraag of hij toen openstond voor het enthousiasme van Romeinse pelgrims, die op 10 augustus buiten de stadsmuur in de San Lorenzo bijeenkwamen. Maar tijdens zijn tweede verblijf lag dat anders: in 387-388 verbleef hij er opnieuw.

Met familie en vrienden reisde Augustinus toen terug naar zijn geboorteland. Als katholiek gedoopte verlangde hij ernaar om op het familielandgoed te leven en zich te wijden aan Bijbelstudie en de dienst aan God. De viering op 10 augustus kon zich toen zeker in de belangstelling van het gezelschap rond Augustinus verheugen. Beide periodes te Rome omringden Augustinus' verblijf in Milaan. Daar ontving hij diepgaande invloed van bisschop Ambrosius. Die had zijn jeugd in Rome doorgebracht. De stad behield een bijzondere plek in zijn hart. Ambrosius deelde de eerbied voor Laurentius en heeft Augustinus daarin zeker beïnvloed.

Voorspreker

Augustinus' toespraken over Laurentius liggen verspreid over bijna zijn gehele bisschopsperiode. Verder valt op dat in elke preek andere liturgische lezingen doorklinken. Het is ook opmerkelijk dat de preken in de vermoedelijk chronologische volgorde korter worden, althans op 10 augustus. Daarvoor zijn vanzelfsprekend afnemende fysieke krachten, misschien ook de hitte van

het seizoen als oorzaken aan te wijzen. In de langere preken staat de bisschop stil bij het leven en het martelaarschap van de Romeinse diaken en behandelt hij ook andere thema's, zoals voorspreker in het kleine, wegwijzer naar het grote. In de langste en oudste sermo beveelt Augustinus eerst de gedachtenis en de persoon van Laurentius in de aandacht aan: "Wie kent niet de verdiensten van de martelaar die we gedenken? Wie heeft daar in Rome gebeden en werd niet verhoord? Hoeveel zwakken onder ons hebben niet door zijn verdiensten zelfs tijdelijke gunsten verkregen, die hij voor zichzelf niet nodig vond?" (s. 302,1). De gunsten in het kleine helpen gelovigen in hun verlangen naar belangrijke gunsten.

In de toelichting toont zich de leraar: "Een vader geeft aan zijn kinderen cadeautjes, meestal kleine dingetjes waar ze om blijven zeuren als ze die niet krijgen. Met vriendelijke goedgeefheid geeft de vader zulke dingen. Maar hij zou niet graag zien dat de kinderen daarmee bezig blijven als ze groter worden. Hij geeft zijn kinderen kleinigheidjes, de erfenis bewaart hij voor later" (s. 302,1). Kleine gunsten tijdens het aardse leven dienen het verlangen naar de erfenis voor het hemelse leven.

Drs. Hans van Reisen
Studiesecretaris Augustijns Instituut
in Eindhoven. www.augustinus.nl

Literatuurtips: A. Akkermans, E. van Ketwich Verschuur, H. van Reisen, Aurelius Augustinus - Stratenmakers en brugwachters: preken over heiligen, Budel 2014 met op p. 95-138 de Nederlandse vertaling van vijf preken over Laurentius (sermones 302-305A). H. van Reisen, "Een schat voor de armen: Augustinus' verkondiging op de gedachtenis van Laurentius," in: B. Heffernan, J. van Neer (ed), Verlangen naar geestelijke schoonheid, Bergambacht 2014, p. 27-40.

NIEUWE IMPULSEN VOOR GELDWERVING

“Maak geven leuk,” zegt het Stappenplan Kerkbalans. (Foto's: P. van Mulken)

MÉÉR DAN EEN OVERBOEKING

(Foto: J. Wouters)

Het belang van een goed gevoerde actie Kerkbalans is niet te onderschatten. Tot 2012 gold voor de actie: minder mensen geven meer. Daarna namen de inkomsten af. Dat het mogelijk is om de opbrengsten gericht een positieve impuls te geven, toonden parochies in het bisdom aan bij de introductie van de actie Kerkbalans Nieuwe Stijl in 2009. Het praktische onderscheid dat toen werd gemaakt tussen ‘verbreden’ en ‘verdiepen’ is nog steeds interessant. Verbreden wil zeggen: meer mensen geven. Verdiepen betekent: mensen geven meer.

Verbreden

Nieuwe mensen uitnodigen om een bijdrage te geven aan de parochie doe je door over waarden te spreken, die voor de parochie belangrijk zijn en door te laten zien hoe de parochie daar concreet handen en voeten aan geeft. Ga maar eens na welke goede doelen je persoonlijk steunt en waarom. Je zult zien dat deze goede doelen staan voor waarden die je persoonlijk belangrijk vindt: dat iedereen te eten heeft, goede gezondheidszorg ook elders in de wereld, opleidingen voor jonge mensen en onderzoek naar ziektes. Je geeft aan een goed doel niet omdat je je per se ‘lid’ voelt van de club, maar omdat wat je belangrijk vindt, voor een deel samenvalt met de waarden waar dat goede doel aan werkt. Hoe moeten we denken aan de parochie als goed doel? Kerkbalans Nieuwe Stijl zocht het in aandacht voor het kerkgebouw

als beeldbepalend in de wijk of het dorp. Maar denkend vanuit waarden ligt het veel breder. Een belangrijke en relevante waarde is bijvoorbeeld zorg voor de naaste. Dat is onderdeel van de identiteit van parochies, volgens het dubbelgebed van de liefde: God liefhebben en de naaste. In de huidige tijd, waarin zich lokaal in de samenleving een verandering moet voltrekken van verzorgingsstaat naar participatie-samenleving, kan juist deze waarde zorgen voor de sociale cohesie die nodig is. Een parochie die daar in woord en daad concreet van getuigt, is ‘steunwaardig’.

Verdiepen

Kerkbalans pleit ervoor persoonlijke aandacht te geven aan de mensen die de parochie trouw steunen met een kleinere of een grotere bijdrage. De parochie bestaat in financiële zin dankzij hen. Er zijn slimme manieren om mensen -in alle vrijheid- uit te nodigen tot verhoging van hun gift. Wijs bijvoorbeeld op de mogelijkheden van fiscaal voordelig schenken en op de mogelijkheid om een erfenis of legaat na te laten aan de parochie.

Eind 2014 verscheen het ‘Stappenplan Kerkbalans’. Dit werd toegestuurd aan parochies en locaties en is als pdf op de website van het bisdom te vinden. Een van de tips uit dit Stappenplan is, dat je moet zorgen dat geven leuk is en ertoe doet. Mensen geven niet voor een

tekort, zegt het Stappenplan. Het verwijst daarbij naar de manier waarop goede doelen werven, niet voor bijvoorbeeld de honger van mensen, maar voor het project waarmee die wordt opgelost. Fondsenwervende organisaties maken dat concreet: met úw bijdrage geeft u dit hongerige kind te eten, met uw bijdrage trainen wij déze blindengeleidehond. Zo kan de parochie ook de Kerkbalansbrief opzetten. Geef aan waar de parochie positief aan werkt én hoe degene die je aanschrijft daar concreet zijn of haar steentje aan kan bijdragen.

Daphne van Rosendaal

Sint Maarten sneed zijn kleding in tweeën en hielp een man zonder kleren. Sint Franciscus had weinig bezit en deelde alles met de armen.

Paus Franciscus benadrukt de positie van de zwakkeren in de wereld en oog voor hen te hebben. Delen, bezit niet verabsoluteren, naastliefde en solidariteit zijn aloude christelijke begrippen en waarden. Met zijn allen willen we de wereld beter maken en goed laten zijn voor iedereen. Naast persoonlijke steun, is ook een financiële bijdrage nodig. Dit om de simpele reden dat de Kerk moet blijven draaien en om de mensen in de Kerk het goede te kunnen laten blijven doen.

Omdat Laurentius, de patroon van ons bisdom, het geld beheerde voor de bisschop en zorgde voor de inzameling en de verdeling van voedsel en kleding onder de armen, wil het bisdom ook het gelovige perspectief van geldwerving onder de aandacht brengen. Dat het geven van financiële middelen aan de Kerk meer is dan een administratieve handeling. U helpt de Kerk in stand te houden en de taken te doen die we verwachten van de Kerk.

Als lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden (REA) ben ik betrokken bij de financiële zaken in ons bisdom. We adviseren met een groep deskundigen enkele keren per jaar de bisschop en zijn

financieel-economische staf over zaken op het gebied van beleggingen, onroerend goed en een verantwoorde economische huishouding. We zien dat de bisschop en zijn staf, naast het geestelijk leiden van ons bisdom, ook oog hebben voor de materiële zaken. Dat moet ook.

We realiseren ons met zijn allen terdege dat deze materiële zaken niet de kern vormen van ons bisdom, van onze Kerk, van ons geloof. Maar door juist verantwoord met ook deze, soms wereldse, zaken om te gaan, blijft er meer ruimte en tijd over voor de spirituele parochiële activiteiten en de beleving van het geloof. Het is zoals in de sociale leer van de Kerk: het financiële en economische is van belang, maar is niet de hoofdzaak.

Wel versterkt een geldelijke bijdrage aan de Kerk de mogelijkheid om te functioneren en is daarmee wezenlijk. Deze financiële zaken zijn instrumenteel om de kern van geloof en Kerk te versterken en meer tot hun recht te laten komen. Laurentius wees de keizer op zijn gevolg, de armen met wie hij alles gedeeld had en zei tegen hem: “Zie hier de schatten van de Kerk.” De vrijgevege mensen van vandaag de dag geven geld, hun inzet en hun tijd aan de Kerk. Met de financiële middelen kan de Kerk nog meer goed doen, zodat recht gedaan wordt aan de gelovigen hier en elders in de wereld... en met name de armen, die de schatten van de Kerk zijn. Daar ging het ook onze patroon Laurentius om.

Frank van den Heuvel

IMPULSAVOND GELDWERVING

In het kader van de voortdurende aandacht voor geldwerving organiseert het bisdom in het Laurentiusjaar de impulsavond ‘Geldwerving om Kerk te kunnen zijn’ (20 mei 2015). De bijeenkomst heeft een praktische opzet. Mgr. Van den Hende is een van de inleiders. “De waarde van de Kerk is niet in geld uit te drukken, maar de Kerk kan niet zonder geld bestaan,” vertelt de bisschop. “Het is een Bijbels beeld dat we als geloofsgemeenschap op reis zijn hier op aarde. Geld voor de Kerk is ‘reisgeld’ voor de pelgrimerende kerkgemeenschap.” U bent van harte uitgenodigd, in het bijzonder als u lid bent van een beheercommissie, een locatieraad, een werkgroep Kerkbalans, als u penningmeester bent of anderszins (parochie)bestuurder, of (oud-)deelnemer aan de Leergang communicatie en fondsenwerving.

DE TAFEL VAN DE ARMEN

Vrijwilligers van de Voedselbank in Delft. (Foto: P. van Mulken)

‘Waar wij vasten, worden anderen gevoed.’ Onder dit motto vond vorig jaar voor de eerste maal een diocesane voedselinzameling plaats. Vele parochies gaven gehoor aan de oproep van bisschop Van den Hende om als parochiegemeenschap een bijzondere daad van liefde te stellen door voedsel in te zamelen voor de plaatselijke Voedselbank. Tijdens de offerande in de Chrismamis droegen vertegenwoordigers van de parochies in een indrukwekkende stoet dozen, kratten en manden naar voren. De totale opbrengst bedroeg meer dan 500 pakketten. Ook de medewerkers van het bisdombureau sloten zich aan bij deze actie en gaven hiermee blijk van hun solidariteit met de medemens in nood.

Crisis niet voor iedereen voorbij

Op lokaal niveau zijn er verschillende initiatieven rond het inzamelen van voedsel. Diaken Jan Lamberts, betrokken bij de Voedselbank Delft: “De Voedselbank is een voor de hand liggend en bekend doel om je als vrijwilliger voor

in te zetten. Je kunt duidelijk iets voor een medemens betekenen. Daarnaast is de Voedselbank een betrouwbare en bekende instantie in Nederland. Ook op financieel gebied is er rond de Voedselbank geen onduidelijkheid. Bij het Nederlandse publiek is de Voedselbank ook bekend van de acties bij grote winkelbedrijven om met de feestdagen boodschappen extra te kopen, bestemd voor de plaatselijke Voedselbank. Dit soort acties gebeurt in Delft door het jaar heen. Een simpele manier om iets goeds te doen voor een ander en het geeft een prettig gevoel. Je hebt een goede daad verricht.”

Jan Lamberts heeft zorgen over het feit dat het aantal pakketten nog steeds stijgt. Met Kerstmis is in Delft de grens van wekelijks 400 pakketten ruim overschreden. Dit is voor hem een duidelijk signaal dat de crisis niet voor iedereen voorbij is. De doelgroep van mensen die een beroep doen op de Voedselbank is ook aan het veranderen. Zo komen er nogal wat ZZP’ers die als

zelfstandige maar net het hoofd boven water kunnen houden. Diaken Lamberts roept ook graag de doelstelling van de Voedselbank in herinnering, namelijk het tegengaan van verspilling van voedsel. Jaarlijks wordt er in Nederland voor 5 miljard euro aan voedsel weggegooid. Cijfers om stil van te worden.

Voedselbank en heilige Laurentius

Diaken Jan Lamberts ziet in de activiteiten voor de Voedselbank een link met de heilige Laurentius. Hij bood als diaken in Rome de armen aan de keizer aan als schatten van de Kerk. In vroeger tijden brachten mensen eten voor de armen mee naar de kerk. Het voedsel werd tijdens de viering gezegend en na de viering werden de ontvangen gaven uitgedeeld aan de armen. Geloof en daden van liefde kwamen zo ook in het leven van de heilige Laurentius op een inspirerende manier bij elkaar.

Ook in deze tijd wordt er in kerken in het bisdom Rotterdam met grote regelmaat voedsel ingezameld.

In de parochie Sint Ursula in Delft en de parochie O.L.Vrouw van Sion vindt ieder eerste weekend van de maand een voedselinzameling plaats, waaraan door veel parochianen wordt deelgenomen. Een deel van de gaven wordt net als vroeger in de eerste christengemeenten tijdens de offerande naar voren gedragen. Zo lijken gebruiken uit heden en verleden niet veel van elkaar te verschillen.

‘Ik help graag mensen’

Een andere plek in ons bisdom waar het bruist van activiteiten is de Engelssprekende parochie Church of Our Saviour in Den Haag. Daar zetten parochianen zich op verschillende manieren in voor de medemens. Een aantal vrijwilligers gaat op dinsdagmorgen naar Rotterdam naar de soepkeuken bij de zusters van Moeder Teresa. Opvallend is dat zij ‘gasten’ die de soep komen opeten nooit ontmoeten. Frank Patterson: “Mijn motivatie om mij in te zetten voor de soepkeuken is eigenlijk heel simpel. Ik help graag mensen die in veel slechtere omstandigheden leven dan

ik zelf. Als gelovige behorend tot de Rooms-Katholieke Kerk spreekt inzet voor de medemens als vanzelf. Daarnaast speelt bij een gezamenlijke inzet met andere vrijwilligers uit de parochie ook het sociale aspect een rol.”

Geschenk uit de hemel

In Den Haag ging in 2007 het Multicultureel Ontmoetingscentrum (MOC), ontstaan uit de voormalige Heilig Hartparochie, van start met een uitdeelpunt van de Voedselbank. Toen werden er 35 pakketten uitgedeeld en nu is dat aantal gestegen tot 178 pakketten. Marie Anne van Erp, directeur van het MOC: “En ik heb het gevoel dat er nog meer nood is. Zo zijn er veel Turkse vrouwen die ook in aanmerking komen voor een pakket, maar uit schaamte geen beroep doen op de Voedselbank. Een droom van mij is dan ook om een Vrouwenvoedselbank op te richten.” Met Kerstmis ervoer Marie Anne een geschenk uit de hemel. M25-jongeren hadden samen met leerlingen van het

Haagse Aloysiuscollege voedsel ingezameld. De ‘oogst’ kwamen zij brengen bij de Voedselbank van het MOC. Marie Anne: “Hiermee konden we drie gezinnen helpen, waarvoor in eerste instantie geen pakket meer beschikbaar was. En dan komt zo’n onaangekondigde geste op onze weg. Fantastisch.” Ook in Den Haag heeft de Voedselbank te maken met ZZP’ers als nieuwe doelgroep. Een aantal personen wilde graag een tegenprestatie leveren voor de ontvangen goederen. Zij geven nu met veel enthousiasme computerles aan cursisten bij het MOC. Een mooi voorbeeld van hedendaagse naastenliefde.

Op veel plekken zetten mensen zich concreet in om de nood te verlichten bij de medemens. En de heilige Laurentius is een bron van inspiratie. Naar het voorbeeld van Laurentius verrichten zij een daad van liefde voor de mens in nood.

Monique Meeussen

DCI STEUNT DIACONALE PROJECTEN

DCI staat voor Diocesane Caritas Instelling Bisdom Rotterdam. De vorige bisschop van Rotterdam, Mgr. Van Luyn, heeft haar in 2007 opgericht. Ze kreeg als belangrijkste taak mee om financiële steun te verlenen aan diaconale projecten binnen het bisdom. Die projecten moeten wel een groter werkgebied hebben dan één parochiekern. Ook moet het initiatief uitgaan van een parochie of instelling voor categoriaal pastoraat of daarmee een nauwe relatie hebben. Jaarlijks steunt de DCI zo 30 tot 40 projecten. Als je alle toekenningen in de afgelopen jaren bij elkaar optelt, heeft de DCI het diaconale werk in die tijd gesteund met ruim 1.282.000 euro.

Inkomsten

De DCI is een beetje een vreemd fonds. Ze heeft geen eigen vermogen. Haar inkomsten komen uit de vermogens van de Parochiële Caritasinstellingen (PCI-en). Jaarlijks dragen de PCI-en 1 procent van hun vermogen, met een minimum van 200 euro en een maximum van 5.000 euro, af aan het bisdom dat dit grotendeels ter beschikking stelt aan de Diocesane Caritas Instelling. Deze verplichte afdracht levert gemiddeld 190.000 euro op, waarvan het allergrootste deel direct naar project-ondersteuning gaat. Verder schenkt het

Sint Laurensfonds uit Rotterdam elk jaar 20.000 euro aan de DCI. De eerste vier jaar schonk ook het Stalpaert van der Wielefonds uit Delft 25.000 euro per jaar. De laatste jaren krijgt de DCI 30.000 euro per jaar van de PCI Langeraar bovenop de verplichte afdracht. "Jullie weten de noden te vinden," zegt deze PCI. "Daar willen we graag aan bijdragen."

Projecten

De ondersteunde projecten bestrijken een breed terrein van diaconale en maatschappelijke noden. Denk bijvoorbeeld aan de opvang en ondersteuning van vluchtelingen en asielzoekers (Pauluskerk, ROS), het straatpastoraat (Den Haag en Leiden), het Oude-wijkenpastoraat (Rotterdam), of de diaconale activiteiten van migrantenparochies (Spaanstaligen en Portugeessprekenden in Rotterdam). Parochies in de Haagse Schilderswijk en op Rotterdam-Zuid worden in staat gesteld om kinderkampen te organiseren. De DCI maakte de scholing mogelijk van vrijwilligers bij Exodus (ex-gedetineerden) en inloophuizen zoals het Aandachtscentrum Dordrecht. En ze droeg bij aan de aanschaf van keukens voor maaltijdprojecten, transportmiddelen en ruimten voor een lokale Voedselbank en de opstart van een project SchuldHulpMaatje.

Bevorderen diaconaal bewustzijn

Van belang is ook, dat meer mensen betrokken worden bij het diaconaal werk. Een speerpunt voor de DCI is de ondersteuning van diaconale jongerenprojecten als M25, zowel diocesaan als plaatselijk, en DiaconAction. Maar ze financiert ook andere diocesane projecten, zoals de brochure van de Diaconieprijs. En ze neemt eigen initiatieven: de rubriek 'Armoedebestrijders' in de vorige jaargang van Tussenbeide en het huidige project 'Tijdcollecte'.

Verbindingen

De DCI is een relatief klein fonds. Toch is zij in de afgelopen jaren een aantrekkelijke partner geworden voor andere fondsen door haar contacten met projecten en parochies in het bisdom. Soms lokt een kleine bijdrage van de DCI in een vroeg stadium grotere bijdragen van andere fondsen uit. Met de afdrachtregeling en de DCI zijn instrumenten in het leven geroepen om nieuwe diaconale initiatieven mogelijk te maken en solidariteit vorm te geven. De DCI heeft haar bestaansrecht bewezen.

Jan Maasen

Meer informatie over de DCI vindt u op de website www.rdc1.nl

SOLDATEN!

VLUG WEG!

De christenen zitten als ratten in de val. De bisschop en zijn diakens worden gevangengenomen.

Eén diaken, Laurentius, kan ontkomen ...

Nog dezelfde dag worden ze naar het executieveld gebracht, op de begraafplaats Calixtus. Laurentius ziet zijn bisschop weer ...

Draag intussen goed zorg voor de schatten van de kerk. ?!

Waar gaat U heen, zonder Uw zoon, Vader?

Mijn zoon, over drie dagen zul je mij volgen ...

De schatten van de kerk? Dat moet de stads prefect weten ...

Laurentius wordt meteen gearresteerd en voorgeleid bij de Keizer ...

Jullie, diakens, brengen elke dag enorme hoeveelheden voedsel en andere hulpmiddelen naar de armen in de achterbuurten van Rome.

Laurentius, als schatbewaarder beheer jij het geld van de kerk. Ik zet je gevangen en laat je folteren tot je me zegt waar jullie kerkschatten zich bevinden ...

Keizer, laat me vrij en ik breng u alle schatten waarover wij beschikken op het Centrale Forum bijeen.

Goed, ik laat je gaan. Je brengt me de schatten en offert ze aan onze goden!

Laurentius gaat meteen aan de slag. Hij verkoopt de kostbare liturgische voorwerpen van de kerk.

Daarna trekt hij drie dagen en drie nachten door de armste wijken van de stad ...

Tot overmorgen!

Heel zeker!

Met de opbrengst koopt hij levensmiddelen die hij uitdeelt aan de behoeftigen van Rome ...

En vergeet het niet ... Tot morgen op het Forum om 9 uur 's morgens!

Je kan op ons rekenen!

SINT LAURENSFONDS VOOR KWETSBARE JEUGD EN OUDEREN

Sint Laurensfonds is een Rotterdamse katholieke caritasinstelling met een geschiedenis van ruim 360 jaar. Het is gestart als een opvang voor de katholieke armen, voor alle vier de 'staties' in de toenmalige stad. Het was van het begin af aan bovenparochieel. Door de jaren heen is het werk, net als in andere steden, steeds meer gericht geraakt op katholieke huizen voor 'wezen en oude lieden'. Tot dit in de vorige eeuw door de overheid gesubsidieerde instellingen werden van jeugdzorg en ouderenzorg.

Gods liefde voor alle mensen Hierna begon de zoektocht hoe de beschikbare middelen, de opbrengsten van oude legaten, het best besteed konden worden. Na wat omzwervingen is Sint Laurensfonds, kortweg SLF, helemaal terug in de stad Rotterdam: SLF richt zich nu op het ondersteunen van projecten voor een positieve ontwikkeling van kwetsbare jeugd en projecten voor het voorkomen of verminderen van het isolement van thuiswonende ouderen. In achterstandswijken ondersteunt het fonds ook projecten van sociale opbouw als context van jeugdzorg en ouderenzorg. De ondersteuning van katholieke diaconale initiatieven op de genoemde terreinen is een invalshoek om de doelstellingen te realiseren. Maar de caritas-gedachte van

Gods liefde voor alle mensen, is breder: alle projecten die bijdragen aan de doelen voor jeugd en ouderen zijn welkom. Vanuit de katholieke sociale leer kijkt SLF in de beoordeling van projecten naar aandacht voor de ontplooiing en waardigheid van de menselijke persoon en naar de stimulering van het 'gemeenschappelijk goede'.

Projecten en ondersteuning Per jaar komen er circa 250 aanvragen voor ondersteuning binnen en ontvangen ongeveer 150 projecten een financiële bijdrage. Soms gaat het om vijfhonderd euro, soms om meer dan honderdduizend euro. Meestal ligt het daar ergens tussenin. Zo ondersteunt SLF grotere projecten van diaconaal werk in de migrantenparochies, het pastoraat oude wijken, een project dat in de thuiszorg aandacht ontwikkelt voor levensvragen en de religieuze context daarvan. Maar er zijn ook kleinere projecten, zoals een leerwerkplaats voor jongeren of ontspanning voor zieken en gehandicapten. Sint Laurensfonds voert niet zelf projecten uit, maar ondersteunt stichtingen van vrijwilligers of instellingen die projecten ondernemen. Veel projecten en de financiële ondersteuning zijn een zaak van samenwerking met anderen, oecumenisch of nog breder maatschappelijk. SLF neemt bijvoorbeeld samen met andere fondsen en de gemeente Rotterdam deel in

het stedelijke Fonds Bijzondere Noden. Daar worden mensen die in de problemen zijn geraakt en net buiten de sociale overheidsregels vallen, geholpen om een periode door te komen, of een financieel gaatje te overbruggen tot ze binnen de regelingen verder geholpen kunnen worden.

Laurentius Zo geeft het fonds vorm aan de inspiratie van Sint Laurentius, patroon van de stad Rotterdam en van het bisdom. Het fonds draagt deze naam pas sinds 1966, de periode waarin de tehuizen op afstand kwamen te staan. Laurentius is nu een goede patroon bij het oriënteren van SLF op de noden van deze tijd.

Chris Nolet
Bestuurslid Sint Laurensfonds

Sint Laurensfonds

Meer informatie over Sint Laurensfonds vindt u op www.sintlaurensfonds.nl

WAT LIEFDE IS

In die tijd, toen het aantal leerlingen steeds toenam, begonnen de Hellenisten tegen de Hebreëen te morren, omdat bij de dagelijkse ondersteuning hun weduwen achtergesteld werden. De twaalf riepen nu de leerlingen in vergadering bijeen en zeiden: 'Het past niet dat wij het woord Gods verwaarlozen door de zorg voor de ondersteuning. Ziet dus uit, broeders, naar zeven mannen uit uw midden, van goede faam, vol van geest en wijsheid. Hen zullen wij dan met dit ambt bekleden, terwijl wij onszelf zullen blijven wijden aan het gebed en de bediening van het woord.' Dit voorstel vond instemming bij de gehele vergadering en zij kozen Stefanus, een man vol geloof en heilige geest, Filippus, Próchorus, Nikánor, Timon, Parmenas en Nikolaüs, een proseliet uit Antiochië. Dezen werden aan de apostelen voorgedragen, die na gebed hun de handen oplegden. *Handelingen 6, 1-6*

Wat liefde is hebben wij geleerd van Christus: Hij heeft zijn leven voor ons gegeven. Dus zijn ook wij verplicht ons leven te geven voor onze broeders. Hoe kan de goddelijke liefde blijven in een mens die geld genoeg heeft, en toch zijn hart sluit voor de nood van zijn broeder? Kinderen, wij moeten niet liefhebben met woorden en leuzen maar met concrete daden. *1 Johannes 3, 16-18*

Wat Rome betreft is er gedocumenteerd bewijsmateriaal voor diaconieën vanaf de 7de en 8ste eeuw; maar de actieve zorg voor de armen en de noodlijdenden, volgens de beginselen van het christelijk leven die in de Handelingen van de Apostelen uit de doeken zijn gedaan, hoorde vanzelfsprekend al daarvoor en van meet af aan heel wezenlijk tot de Kerk van Rome. Deze opdracht heeft in de gestalte van diaken Laurentius († 258) zijn levende uitdrukking gevonden. [...] Hem was als verantwoordelijke voor de Romeinse armenzorg na de arrestatie van zijn medebroeders en van de paus nog wat tijd gelaten om de schatten van de Kerk te verzamelen, om ze bij de wereldse instanties te bezorgen. Laurentius verdeelde de beschikbare middelen onder de armen en stelde deze aan de machthebbers voor als de ware schat van de Kerk. Wat men ook moge denken van de historische zekerheid van dergelijke details - Laurentius blijft in de Kerk herdacht worden als een grote representant van de kerkelijke liefde. *Paus Benedictus XVI, Deus Caritas Est, nr. 23*

Want Ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven, Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven, Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen, Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed, Ik was ziek en gij hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht. Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden en zeggen: Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien en U te eten gegeven, of dorstig en U te drinken gegeven? En wanneer zagen wij U als vreemdeling en hebben U opgenomen, of naakt en hebben U gekleed? En wanneer zagen wij U ziek of in de gevangenis en zijn U komen bezoeken? *Matteus 25, 35-39*

Het wezen van de Kerk drukt zich uit in een drievoudige opdracht: verkondiging van het Woord van God (kerugma-marturia), viering van de sacramenten (leiturgia) en het dienstwerk van de liefde (diakonia). Het zijn opgaven die elkaar wederzijds veronderstellen en die niet van elkaar los te maken zijn. De dienst van de liefde is voor de Kerk niet een soort welzijnswerk dat men ook aan anderen zou kunnen overlaten, maar hoort tot haar wezen en is een onmisbare uitdrukking van haar wezen. De Kerk is het gezin van God in de wereld. In dit gezin mogen geen noodlijdenden zijn. Maar tegelijk overschrijdt caritas-agapè de grenzen van de Kerk [...] Zonder iets af te doen van deze universaliteit van de liefde, is er toch ook een specifiek kerkelijke opdracht - die precies daarin bestaat dat in de Kerk zelf als gezin niemand noodlijdend mag zijn. In deze zin geldt het woord uit de Brief aan de Galaten: "Laten we dus, zolang we tijd hebben, goed doen aan allen, maar vooral aan onze geloofsgenoten" (Gal. 6, 10). *Paus Benedictus XVI, Deus Caritas Est, nr. 25*

(Foto: J. Wouters)

DOEN WAT JEZUS ONS HEEFT VOORGEDAAN

VICARIS VOOR DE SOCIALE LEER VAN DE KERK

Huub Flohr is bisschoppelijk vicaris voor de sociale leer van de Kerk. Op verzoek van de bisschop ontwikkelt hij een aanbod rond kennisoverdracht op het gebied van de sociale leer van de Kerk. Na gesprek met het taakveldoverleg diaconie, de beide regionale overleggen van moderatoren en de diakenkring wordt het aanbod nu verder ontwikkeld.

Vanuit de doelstelling van kennisoverdracht zal de vicaris voor de sociale leer van de Kerk beschikbaar zijn voor lezingen in parochies over actuele maatschappelijke kwesties, catechetisch materiaal ontwikkelen en achtergrondinformatie beschikbaar stellen.

Dagelijks zien we dat veel mensen zich, vaak vrijwillig, in de maatschappij en in de geloofsgemeenschappen inzetten voor de naasten. Deze inzet is niet alleen voorbehouden aan vrijwilligers die actief zijn in diaconale werkgroepen en organisaties zoals: MOV, PCI, M25, Voedselbank, Maatjesprojecten, enz. Nee, iedere gelovige heeft als opdracht en is geroepen tot het 'kerkelijk dienstwerk' dat hij/zij mag doen.

Zien, bewogen worden en in beweging komen

Als we deze roeping serieus nemen dan vraagt dat inzet en bezinning op de spiritualiteit, als individuele gelovige en als geloofsgemeenschap met elkaar. Om hier concreet mee aan de slag te gaan zijn door het bisdom twee catechetische bijeenkomsten ontwikkeld voor parochianen vanuit de drieslag 'Zien, bewogen worden en in beweging komen'. Belangrijke uitgangspunt bij de bijeenkomsten is dat de deelnemers hun eigen gelovige inspiratie op het spoor komen, woorden geven aan wat hen beweegt en bezielt bij hun inzet voor de naasten en dat zij kennis maken met Bijbelse en diaconale teksten en begrippen. Met behulp van Bijbelteksten en andere teksten wordt de eigen inspiratie opgeroepen. Met verschillende werkvormen wordt dit verdiept en eigen gemaakt.

Spiritualiteit

In de bijeenkomsten wordt diaconale spiritualiteit op drie manieren belicht door persoonlijk lezen en luisteren, overwegen en bidden met de Schrift. Door gezamenlijk Schriftteksten te bespreken en de

betekenis hiervan voor het eigen leven te ontdekken. En door te ontdekken hoe vanuit de viering van de H. Eucharistie, het Woord van God in mensen doorwerkt.

Door persoonlijke lezing

Door dagelijkse bezinning op teksten kun je leren kijken met de ogen van Jezus, met de ogen zoals van de Barmhartige Samaritaan en van zovele anderen die we kennen uit de geschiedenis. Draag de kernwoorden liefde, barmhartigheid en mededogen dag en nacht met je mee en overdenk ze. In die liefde en barmhartigheid gaat het niet om iets van jezelf te geven, maar om je als hele persoon te geven. De regelmatige bezinning sterkt de eigen gelovige inzichten.

Gezamenlijk Schriftteksten bespreken

We zijn allemaal lid van een groter geheel, van het ene Lichaam van Christus. We zijn met elkaar in gesprek, we vieren met elkaar, we bidden met elkaar en maken samen werk van het evangelie naar het voorbeeld van Jezus zelf. Samen leren we hoe we het evangelie kunnen omzetten in concrete daden.

Eucharistie vieren

Niet alleen door zijn woord maar ook door zijn zelfgave reikt Jezus ons zijn liefde aan. Deze liefde wordt tastbaar in de tekens van brood en wijn. In die tekens ("dit is mijn Lichaam, dit is mijn Bloed") is Jezus zelf tegenwoordig onder ons en worden wij omgevormd. Wij mogen het Lichaam van Christus ontvangen om zelf Lichaam van Christus te worden.

Zo kan naastenliefde worden ervaren als niet een van buitenaf opgelegd gebod,

maar als het vanzelfsprekende gevolg van het geloof dat zich uit in liefde voor de naasten.

Opzet van de bijeenkomsten

In de eerste bijeenkomst 'Zien en bewogen worden' lezen we enkele Bijbelteksten, waarin duidelijk wordt hoe Jezus naar de naasten keek en hoe Hij 'tot in zijn binnenste bewogen raakte'. Vanuit die bewogenheid trad Jezus mensen tegemoet, sprak Hij met hen en maakte hij contact met mensen die het gevoel hebben dat ze er door hun ziekte niet meer bij horen. Met behulp van afbeeldingen uit de kunstgeschiedenis gaan de deelnemers op zoek naar de eigen bewogenheid en het geraakt worden. Het lezen van ervaringsverhalen van anderen kan helpen om hier woorden aan te geven. Enkele thuisopdrachten vormen de voorbereiding op de tweede bijeenkomst.

De tweede bijeenkomst 'In beweging komen' gaat het over concreet in beweging komen richting de naasten. Laten we ons aanspreken of sluiten we de ogen wanneer het ons niet uitkomt? Of kun je niet anders dan hulp bieden? De leidende tekst hierbij is de tekst van de voetwassing, Johannes 13, 1-15. Er volgt een gesprek over hoe de diaconale spiritualiteit en het verbonden zijn met elkaar gevoeld wordt door deelname aan de H. Eucharistie.

Het materiaal voor de bijeenkomsten is digitaal verstuurd naar de pastorale beroepskrachten. Het is ook te downloaden van de website Rotterdam.

Bep Willers - van Oostwaard

OP 'MINI-STAGE' BIJ DE ZUSTERS

Moeder Teresa

De zalige Moeder Teresa (1910-1997) zag in Calcutta hoe arme mensen leefden te midden van bijzonder slechte omstandigheden. Gezien het kastesysteem was hulp voor veel mensen daarbij niet vanzelfsprekend. Moeder Teresa trok zich het lot van deze armen aan en ging voor hen zorgen. In de zieke en verzwakte mensen in de goot, herkende zij het gelaat van Christus. Zo zorgde zij met haar medezusters iedere dag opnieuw voor mensen in nood. Ze ving hen op en verzorgde hen en verlichtte voor velen het moment van sterven.

Op bezoek bij de zusters

De zusters van moeder Teresa zetten zich in Rotterdam in voor dak- en thuislozen in de stad. Ze geven mensen onderdak en een warme maaltijd. Elk jaar zijn er groepen vormelingen die hen een dagje komen helpen, als onderdeel van de voorbereiding op het vormsel. "Bizar dat er zoveel armen en daklozen zijn in ons land. Goed dat de zusters er zijn om die mensen te helpen," vertelt een van de kinderen die het afgelopen jaar het vormsel ontving, en die vanuit Monster (RK Westland) de zusters een dagje meehielp. Bij de aankomst van het groepje van acht in Rotterdam, stonden er al mensen bij de zusters in een rij voor de deur. De website van de parochie-federatie 'Sint Franciscus tussen duin en tuin' doet verslag van het bezoek. De kinderen hadden tassen vol levensmiddelen en kleding meegebracht. Terwijl zij en hun begeleiders door een zuster worden ontvangen, mogen de dak- en thuislozen broden uit manden meenemen, die klaar staan. Alleen al dit tafereel is voor de kinderen een openbaring. De vormelingen krijgen een schort om, bidden samen met de zusters

en helpen daarna bij het serveren van maaltijden. Een van de zusters vertelt daarna het verhaal van Moeder Teresa en de zusters. Om gevoelsmatig zo dicht mogelijk bij de armsten onder de armen te blijven, leven de zusters zelf ook in armoede. "Wij kunnen alleen weten wat de armen doormaken, als wij ook op die manier leven," vertelt de zuster.

Een ander stukje Nederland

Ook in Vlaardingen, Maassluis en Schiedam gaan de vormelingen van de parochie De Goede Herder als voorbereiding op het vormsel op 'mini-stage' bij de zusters. De parochie werkt met het vormselproject van het bisdom 'In vuur en vlam'. Het bezoek aan de zusters is extra. "Het wordt vanuit de parochie aangeboden om vormelingen te laten zien dat er ook een andere kant is in de samenleving," vertelt Cora Snoeren uit Vlaardingen, lid van de vormselwerkgroep. Zij meldde de vormelingen van dit jaar in januari aan bij de zusters voor twee zondagmiddagen. De zusters kunnen namelijk per keer ongeveer tien jongeren ontvangen.

Voor hun bezoek verzamelen de vormelingen in de kerken voedsel voor de zusters. Cora Snoeren draait nu zes jaar mee met de vormselvoorbereiding. "Het bezoek aan de zusters is een van de beste onderdelen in het programma. Het maakt heel veel indruk op de jongeren en we gaan daarna ook niet meteen naar huis, maar eten nog even met elkaar om na te praten. De vorige keer dat we gingen, had ik vier meiden in de auto die de grootste drukte maakten onderweg. Maar toen we voor de deur stopten en de kratten met voedsel uitlaadden, zagen ze de mensen die voor de deur bij de zusters stonden te wachten en werden ze heel stil.

Het is een confrontatie met een ander stukje Nederland."

"Je merkt dat ze aan het denken zijn gezet. Wat ze hebben gezien, is niet zomaar uit hun hoofd. Ze zijn onder de indruk. Mensen zeggen dat ze meer eten op hun bord willen en niet iedereen ruikt even fris. Maar het valt ze op dat het niet zulke oude mensen zijn, en dat de mensen heel aardig zijn."

Een levensstijl vanuit geloof

Cora Snoeren zelf is verpleegkundige en werkte met drugs- en alcoholverslaafden. De zusters van Moeder Teresa ontmoette ze al eerder toen ze voor projecten van salesianen en de paters van Mill Hill werkte in de sloppenwijken van Nairobi. "Kijken met de ogen van het geloof? We zijn er voor elkaar en als katholiek hoor je een ander te helpen. Dat is een wezenlijk onderdeel van het geloof."

Ze raadt andere vormselgroepen een bezoek aan de zusters van harte aan. "Tijdens de voorbereidingsbijeenkomsten ben je vooral aan het vertellen over wat de Kerk doet en wat vormelingen kunnen doen. Met een bezoek aan de zusters laat je zien dat dit daar bij hoort. De vormelingen zien de zusters en horen hen vertellen dat ze maar twee habijten hebben. Het ene wassen ze en het andere hebben ze aan. Dat is heel erg 'back to basic'. Het is dus een kennismaking met zwervers, maar ook met het getuigenis van de zusters, zien hoe zij voor een ander iets doen zonder er iets voor terug te verwachten. Een hele andere levensstijl, vanuit het geloof."

Daphne van Roosendaal

'Kijken met de ogen van het geloof' is een thema binnen het Laurentiusjaar. Het vestigt de aandacht op vanuit het geloof de nood willen zien van anderen en concrete dienst aan de naaste door inzameling en verdeling van voedsel, geld en goederen. Hiervan getuigen in het bisdom Rotterdam heel duidelijk de zusters van Moeder Teresa. Zij zijn in de stad Rotterdam gevestigd sinds 1977.

(Foto: J. Wouters)

MATTEÛS 25 EN DE NAASTENLIEFDE

De dienst aan de naaste is concreet. Christus identificeert zich met de armen: "Al wat jij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt jij voor Mij gedaan" (Matteüs 25, 40).

Dit betekent dat dienst aan de naaste, ook een dienst aan Christus is. Jezus geeft in het Matteüs evangelie heel concrete aanwijzingen (Matteüs 25): de hongerigen te eten geven en de dorstigen te drinken geven, de vreemdelingen herbergen, de naakten kleden, zieken verzorgen en gevangenen bezoeken. Aan deze zes werken van barmhartigheid werd later een zevende werk toegevoegd: de doden begraven.

Bouwen aan een beschaving van liefde
Bisschop Van den Hende brengt met regelmaat diaconale werkbezoeken vanwege de sociale leer van de Kerk. De werkbezoeken onderstrepen dat de dienst aan de naaste heel concreet is en laten zien dat geloof en liefde bij elkaar horen. Geïnspireerd door het geloof gaat het in de sociale leer van de Kerk, in ons sociaal en diaconaal handelen,

om het bouwen aan 'een beschaving van liefde' gebaseerd op het liefdesgebod van de Heer: "Dit is mijn gebod dat jij elkaar liefhebt, zoals Ik u heb liefgehad" (Joh. 15, 12). De bisschop bezocht onder meer het Pastoraat Oude Wijken in Rotterdam Zuid, waar de Kerk present is te midden van mensen die leven in moeilijke omstandigheden, en het RK Stadsdiaconaat Delft en Omstreken, dat individuele noodhulp geeft, mensen ook samenbrengt en de hele mens in beeld heeft. De bisschop hielp op een vrijdagavond in oktober mee in de keuken en bij de bediening bij het maaltijdproject van het stadspastoraat Den Haag en benadrukte tijdens een bezoek aan een woonzorgcentrum in Warmond het belang van zorg en solidariteit tot de laatste levensdag.

Ieder is geroepen om de naaste te worden van een ander. De een doet aan huisbezoek, een ander zet zich in voor de Voedselbank, verzamelt of verkoopt spullen voor de Vincentiusvereniging, noem maar op. Al deze activiteiten samen vormen één getuigenis van geloof, hoop en liefde.

Inoefenen van naastenliefde

Op verschillende plekken oefenen jongeren die boodschap van naastenliefde in, zoals in M25-groepen. In de stad Rotterdam bijvoorbeeld startte de Stichting Mara dit diaconaal jongerenproject in 2009 in samenwerking met drie (migranten-) parochies. Mara is een katholieke organisatie die zich met hulp van vrijwilligers inzet voor kwetsbare groepen in de samenleving. In Den Haag ondersteunt de stichting zwerfjongeren in het maatjesproject OPstap (zie de website www.maraopstap.nl). Iedere week worden er activiteiten aangeboden die plezierig en leerzaam zijn en die zich richten op het versterken van het sociaal netwerk van zwerfjongeren. Jonge vrijwilligers hebben een belangrijke rol in de uitvoering van deze activiteiten.

De jonge vrijwilligers van M25, de naam verwijst naar Matteüs 25, gaan binnen hun eigen sociale context en mogelijkheden op zoek naar hun diaconale hart en inzet voor de ander. Zij komen in een M25-groep bij elkaar om zich te verdiepen in de werken van barmhartigheid in de context van de

maatschappij waar ze zelf in leven. Het bisdom Rotterdam ondersteunt M25 actief en heeft een project om parochies te helpen bij bestaande M25-groepen en bij het oprichten van nieuwe groepen.

De nood zien van een ander is nog niet zo eenvoudig. Daarom voorziet M25 vanuit het bisdom ook in verdiepings-bijeenkomsten. Regelmatig hoor je jongeren, als de zeven werken van barmhartigheid, ter sprake komen, roepen dat er bij hun in de omgeving geen mensen zijn die honger hebben. Ja, ver weg in Afrika wel. Ze roepen dat ze geen vluchtelingen kennen. Maar als er dan wat beter uitgelegd wordt wat vluchtelingen zijn, of wie je naaste is, komen de verhalen op gang. Ze hebben toch een meisje uit Syrië in de klas. O, en er is een buurvrouw die elke week naar een centrum in de stad gaat waar ze boodschappen koopt.

Ideeën voor activiteiten

Zodra jongeren zich bewust zijn geworden hoe andere mensen soms moeten leven, komen ook de ideeën van de diaconale

activiteiten op gang. Met deze ideeën gaat de leiding van de M25-groep aan de slag. Er worden afspraken gemaakt om bijvoorbeeld naar een gezinsvervangend tehuis te gaan en daar met de jongeren die er wonen, die een lichamelijke of geestelijke beperking hebben, te koken en te eten. Of, nadat ze gehoord hebben dat er ouderen zijn die maar een paar keer per jaar buiten komen, gaan de jongeren wandelen met ouderen die rolstoel gebonden zijn en ergens een ijsje eten. Hoe simpel kan het zijn. Kleine moeite, groot plezier.

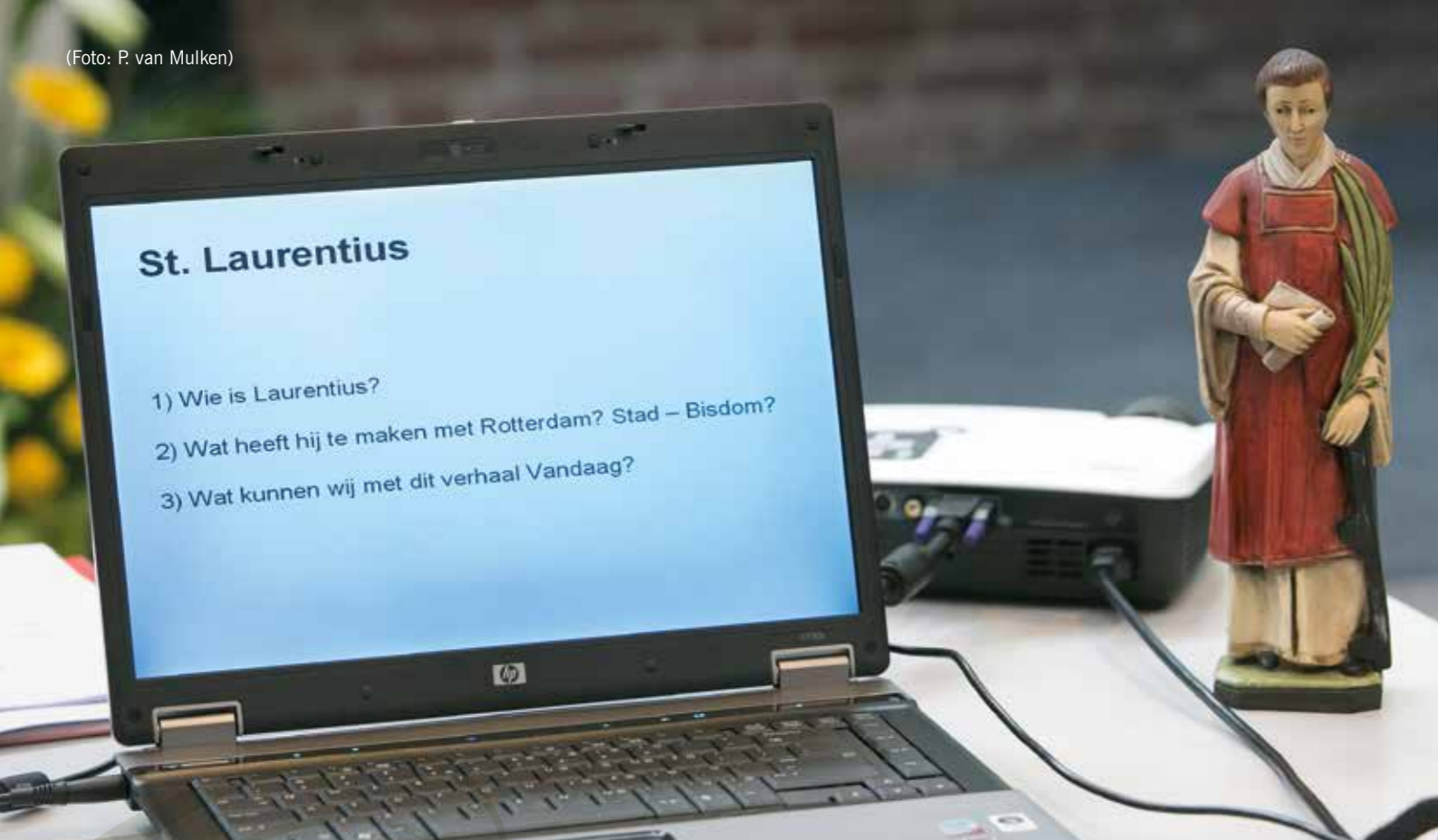
Groeien in geloof door inzet voor je naaste. Daarvan zijn nog veel meer voorbeelden te noemen. Er wordt bijvoorbeeld bij supermarkten voedsel ingezameld voor de Voedselbank. En in december is er altijd wel een M25-groep die voor 5 december of Kerstmis cadeaus inzamelt voor kinderen, waarvan de ouders cliënt bij de Voedselbank zijn. Dit zijn zomaar een paar voorbeelden van de activiteiten die M25-jongeren ondernemen en die zijn geïnspireerd

vanuit de woorden die Christus sprak in het Matteüs evangelie: wat je voor de minsten van Mij gedaan hebt, heb je voor Mij gedaan.

Diaconale heiligen

Concrete dienst aan de naaste vraagt bezieling en uithoudingsvermogen. Soms kun je een probleem voor iemand praktisch oplossen, maar soms ook niet. Omdat de heiligen, die ons zijn voorgedaan op de weg van de dienstbaarheid, ons tot hulp, inspiratie en voorspraak mogen zijn, is vanwege M25 een speciaal inspiratieboekje gemaakt met informatie over diaconale heiligen en gebeden. Die heiligen zijn mensen die gehoor hebben gegeven in hun leven aan de oproep van Christus om de werken van barmhartigheid niet bij woorden te laten, maar er daadwerkelijk handen en voeten aan te geven.

Redactie Magazine en Desiree Bühler
Projectleider bisdom Rotterdam M25

OPMAAT TOT 60 JAAR BISDOM ROTTERDAM

In het leven van Laurentius komen geloof en liefde heel concreet bij elkaar. Laurentius laat zien dat geloof in de Heer en zorg voor de naaste één opdracht is. "Een betere opmaat tot 60 jaar bisdom Rotterdam in 2016 kunnen we eigenlijk niet hebben," zegt Mgr. Van den Hende. De bisschop reikt vijf punten aan waarin de heilige Laurentius van betekenis is voor het bisdom.

- 1) Laurentius was werkzaam als diaken in Rome en nodigt het bisdom Rotterdam uit om de band met de Kerk van Rome rondom de paus (Wereldkerk) als gemeenschap van liefde levend te houden en te bevorderen.
- 2) Laurentius, geboren in Spanje en naar Rome gegaan, is een migrant die zich op een nieuwe plek inzet voor de Kerk. Ook in het bisdom Rotterdam mogen migranten ervoor kiezen bij de Kerk te horen en zich uitgenodigd weten om actief te zijn in daden van liefde en de belijdenis van geloof.
- 3) Laurentius houdt het geloof in God en het verrichten van daden van liefde bij elkaar als één opdracht. Gelovigen in het bisdom Rotterdam mogen van hem leren om op hun beurt hun leven in geloof steeds opnieuw te verbinden met de dienst aan de medemens.
- 4) Laurentius had een levende band met Christus die ons dienstbaarheid leert in woord en daad. Vanuit die band met Christus komt Laurentius tot een intense band met de naaste, die beeld van God is (Gen. 1, 27), in een volgehouden dienst aan de armen.
- 5) Laurentius gaf zijn leven als martelaar, in het geloof in het eeuwig leven. Jezus is gekruisigd en gestorven en opgestaan uit de dood. Zo getuigt Laurentius als martelaar van het Paasgeloof. Je leven geven gaat met angst gepaard, maar het is geen einde maar een nieuw begin in Christus.

De heilige diaken Laurentius is patroonheilige van het bisdom Rotterdam. Het Laurentiusjaar (15 november 2014 - 2 februari 2016) wordt gehouden als vervolg op het Jaar van het Geloof (2012-2013) en het Jaar van Daden van Liefde (2013-2014). Het is een voorbereiding op het jubileum dat het bisdom Rotterdam in 2016 zal vieren, als het bisdom precies 60 jaar bestaat (2 februari 1956 - 2 februari 2016).

GRATIS
ABONNEE
WORDEN?
MEDE

Skanfonds staat voor een samenleving waarin ieder mens telt. Geïnspireerd door onze katholieke wortels willen we mensen bewegen om naar elkaar om te zien. In ons magazine MEDE vertellen we over maatschappelijke problemen én oplossingen. Over medemens en medeleven. Over medestanders en medeverantwoordelijkheid.

Wilt u ons blad gratis ieder kwartaal ontvangen? Meld u dan aan via www.skanfonds.nl/MEDE

STEUNFONDS DCI

Sinds juni 2012 beheert de Diocesane Caritas Instelling (DCI) een speciaal fonds op naam, het 'Steunfonds DCI'. Op dit steunfonds kunnen parochiële caritasinstellingen een beroep doen, als zij door gebrek aan eigen financiële middelen geen hulp kunnen bieden aan individuen of gezinnen. Met een toekenning uit dit steunfonds stelt de DCI de betreffende PCI zo in staat een primaire taak te vervullen: het geven van financiële hulp aan mensen in nood.

Voor dit doel heeft de DCI indertijd een gift gekregen van ruim 60.000 euro van de Regionale Caritasinstelling Rijnmond. In de afgelopen jaren hebben enige minder vermogende PCI-en al de weg naar het Steunfonds gevonden. Dat mogen er nog wel meer worden, vindt de DCI. Het Steunfonds DCI is een mooie vorm van solidariteit met minder vermogende PCI-en.

Korte procedure

De procedure is simpel en kort. Als een PCI een aanvraag om hulp krijgt en de enige reden om de aanvraag niet toe te kennen is, dat het jaarbudget voor financiële hulp reeds is overschreden, kan de PCI een beroep doen op het Steunfonds. Ze moet dan wel kunnen aangeven, dat haar middelen ontoereikend zijn en dat naburige PCI-en niet bijspringen. De DCI beslist dan op korte termijn over de aanvraag. Een besluit hoeft niet te wachten tot de eerstvolgende bestuursvergadering. Noodhulp vraagt immers om snel en adequaat handelen.

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en wat daar bij hoort, zoals doopvonten, kanselbijbels en orgels. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

Donatus

Dé kerken- en monumentenverzekeraar

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700